

5

PROTESTANTISME

PROTESTANTISME

VOORDAT WE BEGINNEN

1. Schrijf vijf dingen op die bij je opkomen als je denkt aan protestanten.
2. Schrijf drie vragen op die je zou willen stellen over het protestantisme.

Figuur 5.1
Interieur van een Lutherse
kerk met orgel
Bron: Pixabay

5.1 EEN BRIEF VAN HANNAH: MIJN GELOOF, ERVARING EN LEVEN ALS PROTESTANT.

Ik ben Hannah en ik kom uit een protestants gezin. Ik wil jou vandaag graag vertellen wat dat voor mij betekent. Het protestantisme ontstond zo'n 500 jaar geleden toen mensen het niet eens waren met de koers van de Westerse kerk. Een belangrijk moment was toen Maarten Luther een lijst opstelde met 95 punten van kritiek op praktijken en leerstellingen die volgens hem niet in lijn waren met de Bijbel. Hiermee werd de plek van de Bijbel in het protestantisme vastgesteld.

Laat ik je meer vertellen over hoe mijn leven als protestant eruitziet. Als ik wakker word, probeer ik vaak kort te bidden. Mijn vader heeft me geleerd dat gebed heel belangrijk is, omdat het een manier is om met God in contact te zijn.

Ook geloven is voor ons erg belangrijk. Wij protestanten benadrukken dat God vraagt om geloof in Jezus te hebben in plaats van te proberen een perfect leven te leiden. Voor de meeste protestanten is dit meer dan alleen zeggen dat Jezus eens op aarde rondliep. Het betekent dat je hem vertrouwt als iemand die van je houdt en het beste voor je wil, ook vandaag. We noemen dit persoonlijk geloof. Zo'n geloof is ook zichtbaar door wat iemand in zijn leven doet.

Oh, misschien had ik direct met Jezus moeten beginnen. Jezus staat natuurlijk net als in de andere christelijke tradities centraal in het protestantisme. In de Bijbel lezen we dat Jezus hier op aarde heeft rondgelopen, is gekruisigd, opgewekt uit de dood en naar de hemel opgevaren. Traditioneel geloven Protestanten dat Jezus de zoon van God is en dat hij zijn leven gaf om mensen te redden. Mijn zus vindt Jezus ook wel belangrijk, maar zij ziet hem alleen als een voorbeeld, die door zijn leven liet zien hoe we liefdevol met andere kunnen samenleven.

Wat we geloven over Jezus, halen we uit de Bijbel, ons heilige boek. Daarom lezen wij met ons gezin elke dag bij het avondeten een stukje uit de bijbel. Mijn ouders gaan ook elke week naar de kerk voor een Bijbelstudie. Daar bespreken ze samen met anderen een stuk uit de Bijbel. Als ze met iets zitten dan gebruiken ze de Bijbel om te beslissen wat ze moeten doen, want ze geloven dat de Bijbel het woord van God is. Mijn zus is het hier niet eens. Volgens haar is de Bijbel maar een boek van mensen en kan het alleen dienen als waardevolle inspiratiebron voor het leven.

Figuur 5.2
Bijbel en gevouwen
handen als teken van
gebed
Bron: Pixabay

Elke zondag gaan we naar de kerk, waar we samen liederen zingen, luisteren naar een preek en samen bidden. Mijn broer gaat niet meer met ons mee. Hij vindt namelijk dat in traditionele protestantse kerken als de onze mensen te veel bezig zijn met zichzelf en hun eigen redding. Hij zegt dat hij ook thuis kan ervaren wat wij in de kerk doen door op tv naar een kerkdienst te kijken. Volgens hem kan hij zijn geloof beter uitdragen door zich te focussen op anderen. Hij doet veel vrijwilligerswerk, hij helpt bijvoorbeeld een vluchtelingenfamilie die onlangs bij ons in de buurt is komen wonen.

De preek is voor ons een heel belangrijk onderdeel van de kerkdienst. Wij besteden dan ook veel tijd aan de preek, maar ik weet dat er ook andere kerken zijn waar de preek veel korter duurt. De preek gaat altijd over een Bijbeltekst die wordt toegepast op het leven als christen. De persoon die voorgaat in de kerk noemen wij de predikant of dominee. Onze predikant is een aardige man, die eerst 6 jaar heeft moeten studeren voordat hij bij ons in de kerk mocht spreken. Ik ben ook een paar keer met een klasgenoot mee naar haar kerk geweest. In haar kerk gaan mensen voor die niet hebben gestudeerd, maar geloven dat God hun de opdracht heeft gegeven om leiding te geven in een kerk.

De predikanten bij ons in de kerk zijn altijd mannen. Vrouwen mogen namelijk geen predikant worden en dus geen kerkdienst leiden. Mijn vader zegt dat dit is wat de Bijbel ons leert. Drie jaar geleden is hier in onze kerk een discussie over geweest en besloten om hier niets aan te veranderen. Mijn zus was het hier echt niet mee eens. Ze is daarom naar een andere kerk gegaan waar vrouwen wel mogen voorgaan. Volgens haar staat er helemaal niet in de Bijbel dat vrouwen dat niet mogen en ze vindt dit een achterhaald standpunt.

Figuur 5.3
Protestante voorganger
Bron: Pixabay

Een ander belangrijk onderdeel van de kerkdienst is samen zingen. Dat is een manier om God te aanbidden en te prijzen. Bij ons in de kerk gebeurt dit onder begeleiding van een orgel. Mijn moeder vindt dit heel fijn. Ik vind zo'n orgel zelf een beetje ouderwets. Wat ik fijner vind is een band met een gitaar, drumstel en piano, zoals in de kerk van een klasgenoot.

In onze kerkdienst vieren we ook regelmatig het Heilig Avondmaal. In sommige kerken is dit zelfs belangrijker dan de preek. Het Heilig Avondmaal houdt in dat we gedenken wat Jezus deed voor ons. Het bestaat uit het eten van brood en drinken van wijn. Het brood stelt het lichaam van Jezus voor en de wijn het bloed van Jezus. Door het nuttigen van brood en wijn gedenken we dat Jezus stierf om ons te redden. Jezus zei zelf tegen zijn volgelingen dat ze dit regelmatig moeten doen om hem te gedenken.

Figuur 5.4
Symbolen van het Heilig
Avondmaal
Bron: Pxfuel

Tijdens een vakantie in Zuid-Amerika met mijn oom en tante bezochten we een protestantse kerk die helemaal niet op die van ons leek. Er werd luid gezongen en veel gedanst. Ook spraken ze in vreemde klanken wat mijn oom het "bidden in tongen" noemde. Ze baden ook voor mensen terwijl ze hun handen op hen legden. Mijn oom vertelde me dat dit een pinksterkerk is. Hij legde uit dat pinkstermensen het belangrijk vinden om naar de heilige Geest te luisteren. De heilige Geest is de kracht van God die door mensen heen werkt. Protestanten geloven net als andere christenen dat God bestaat drie personen, Vader, Zoon en heilige Geest. Ik begrijp dit niet helemaal, maar we noemen het de "Drie-eenheid."

Figuur 5.5
Pinksterjongeren
aanbidden God tijdens een
jeugdcongres in Mexico
Bron: Wikimedia
Commons

Een ander belangrijk ritueel voor ons is de doop. Dit symboliseert de reiniging van een persoon en het onderdeel worden van de gemeenschap van God. In onze kerk wordt dan meestal water over het hoofd van een baby gesprenkeld, dat noemen we de kinderdoop. In de kerk van mijn klasgenoot geloven ze dat iemand pas gedoopt kan worden als die er zelf voor kan kiezen. Dit wordt volwassendoop genoemd en gebeurt op latere leeftijd. Hierbij wordt iemand ondergedompeld in water. Bij de doop wordt steeds gezegd dat dit gebeurt “in de naam van de Vader, de Zoon en de heilige Geest.”

Figuur 5.6
Volwassendoop in
de Rivier de Jordaan
in Israel (links) en
kinderdoop in een kerk
(links)
Bron: Pxhere and Pxfuel

Geloven in God is in protestants perspectief niet alleen zéggén dat je gelooft, maar dit ook tonen in rituelen en in een leven als volgeling van Jezus. Dit betekent dat we verantwoordelijk om moeten gaan met elkaar en met de wereld, net zoals Jezus deed.

5.2 OPDRACHTEN

5.2.1 OPDRACHT 1: VERWERKINGS- OPDRACHTEN

Maak de volgende opdrachten om de inhoud van de brief van Hannah beter te begrijpen.

1. Hannah had het over gebed. Welke uitspraak sluit aan bij wat ze zei?
  - a. Protestanten bidden alleen op vaste momenten van de dag.
  - b. Gebed is voor protestanten een manier om te communiceren met God.
  - c. Gebed speelt een geringe rol in de protestantse kerkdienst.
  - d. Protestanten bidden alleen samen met anderen.
2. Selecteer alles wat belangrijk is in een protestantse kerkdienst
  - a. Biechten
  - b. Samen eten
  - c. Iconen
  - d. Rituelen
  - e. Muziek en zang
  - f. De Bijbel
  - g. Gebed
  - h. Samen zijn
  - i. Dansen
  - j. j. Knielen
  - k. Mediteren
  - l. Stil zitten

3. Geef voor elke stelling aan of ze waar of onwaar is:
- Alle protestanten geloven dat de Bijbel het Woord van God is.
  - Voor protestanten is persoonlijk geloof belangrijk.
  - De zondagse kerkdienst speelt een belangrijke rol in het protestantisme. Protestanten geloven dat er drie goden zijn.
  - Alle protestanten vinden dat een predikant altijd een gespecialiseerde opleiding moet hebben gevolgd.
  - In de pinksterbeweging geloven ze dat de heilige Geest niet relevant is vandaag de dag.
4. Er zijn twee belangrijke doopvormen in het protestantisme. De ene wordt theologisch 'verbondsdoop' genoemd omdat het de opname van een persoon in het verbondsvolk uitdrukt, de tweede 'geloofsdoop' omdat het een persoonlijk geloof uitdrukt. Sarah gebruikt andere termen voor deze doopvormen, die de nadruk leggen op de leeftijd waarop de doop meestal plaatsvindt in deze dooptradities. Weet jij welke?

Verbondsdoop wordt vaak ook .....doop genoemd en geloofsdoop wordt ook wel .....doop genoemd.

5. In haar verhaal heeft Hannah het over zichzelf, haar ouders, zus, broer, klasgenoot en oom en tante. Ze zijn allemaal protestanten, maar zijn het niet altijd met elkaar eens in wat ze geloven. Vul de juiste persoon bij elke beschrijving in:

Broer, Hannah, Klasgenoot, Oom/Tante, Ouders, Zus

Gelooft dat Jezus een voorbeeld is en dat de Bijbel dient als inspiratiebron.	
Gaat naar een kerk waarin de doop een belangrijk moment markeert die de keuze om Jezus te volgen uitdrukt.	
Houdt van moderne muziek in de kerk en vindt kerken die anders zijn dan haar eigen kerk erg interessant.	
Gaat naar een kerk waarin het ervaren van de heilige Geest belangrijk is.	
Vindt het belangrijk om geloven samen met anderen te doen. Vindt dat protestanten vaak te veel op zichzelf gericht zijn.	
Beschouwen de Bijbel als het Woord van God en gebruiken dit ook om keuzes te maken in hun leven.	

5.2.2 OPDRACHT 2:
PRAKTIJK

Voor veel protestanten is het begrip 'persoonlijk geloof' heel belangrijk. Als je kijkt naar het verhaal van Hannah, hoe ziet dit persoonlijke geloof er dan uit?

Hoe ziet geloven of zingeving er voor jou uit?

Figuur 5.7
Man bidt in een lege
kerk
Bron: Pixabay

5.2.3 OPDRACHT 3: GELOOFSLEER

De vijf *sola's* van de Reformatie zijn vijf principes die beschrijven wat protestanten in de 16e eeuw belangrijk vonden, geformuleerd in het Latijn. Hoewel deze principes centraal stonden tijdens het ontstaan van het protestantisme is er de afgelopen twee eeuwen veel discussie over geweest. Er zijn vandaag veel protestanten die deze principes niet meer als fundamenteel beschouwen.

<i>Sola Scriptura</i> Alleen door de Schrift	Protestanten zijn er traditioneel van overtuigd dat je de Bijbel alleen voldoende is om God met zekerheid te leren kennen. De Bijbel wordt gezien als het Woord van God. Dit geldt tegenwoordig niet meer voor alle protestanten.
<i>Sola Gratia</i> Alleen door genade	Protestanten benadrukken in hun geloof dat niet het werk van mensen maar alleen genade van God iemand kan redden. Genade betekent dat je iets krijgt wat je eigenlijk niet verdient.
<i>Sola Fide</i> Alleen door geloof	Dit principe houdt in dat mensen alleen rechtvaardig kunnen worden in Gods ogen door te geloven in Jezus. Dit principe sluit aan bij Sola Gratia, omdat het duidelijk maakt dat het heil niet komt door het handelen van mensen.
<i>Solus Christus</i> Alleen Christus	Dit principe betekent dat alleen Jezus de afstand tussen de mens en God kan overbruggen en dat er zonder hem geen redding mogelijk is. Voor protestanten betekent dit ook dat er geen plaats is voor het vereren van heiligen. Jezus kan wel worden aanbeden, omdat hij als Zoon van God wordt beschouwd.
<i>Solī Deo Glōria</i> Alleen aan God de eer	Dit betekent dat alles wat mensen doen tot eer van God moet zijn en mensen niet de eer van andere mensen moeten zoeken.

Wat valt je op aan de vijf principes? Wat maken deze principes duidelijk over protestanten?

Deze principes geven aan wat belangrijk is voor vele protestanten. Welke principes zou jij voor jezelf opstellen als belangrijk voor jouw leven en/of geloof? Waarom vind jij dit belangrijk?

5.2.4 OPDRACHT 4:
HEDEENDAAGSE
ONTWIKKELINGEN -
GENDER

De Bijbel spreekt op een aantal plekken over mannen en vrouwen. Sommige Bijbelteksten gaan over de relatie tussen mannen en vrouwen, anderen over de plaats die in de vroege kerk aan vrouwen werd gegeven. Genderrollen en wat de Bijbel daarover zegt is een veel bediscussieerd onderwerp in protestantse kerken. De onderstaande Bijbeltekst speelt vaak een belangrijk rol in deze discussie.

Efeze 5:21-33

Aanvaard elkaars gezag uit eerbied voor Christus. Vrouwen, erken het gezag van uw man als dat van de Heer, want een man is het hoofd van zijn vrouw, zoals Christus het hoofd is van de kerk, het lichaam dat hij gered heeft. En zoals de kerk het gezag van Christus erkent, zo moeten vrouwen in ieder opzicht het gezag van hun man erkennen. Mannen, heb uw vrouw lief, zoals Christus de kerk heeft liefgehad en zich voor haar heeft prijsgegeven om haar te heiligen, haar te reinigen met water en woorden²⁷ en om haar in al haar luister bij zich te nemen, zodat ze zonder vlek of rimpel of iets dergelijks zal zijn, heilig en zuiver. Zo moeten mannen hun vrouw liefhebben, als hun eigen lichaam. Wie zijn vrouw liefheeft, heeft zichzelf lief. Niemand haat ooit zijn eigen lichaam, integendeel: men voedt en verzorgt het, zoals Christus de kerk, want dat is zijn lichaam en wij zijn de ledematen. 'Daarom zal een man zijn vader en moeder verlaten en zich hechten aan zijn vrouw, en die twee zullen één lichaam zijn.' Dit mysterie is groot – en ik betrek het op Christus en de kerk. Maar ook voor elk van u geldt dat ieder zijn vrouw moet liefhebben als zichzelf, en dat een vrouw ontzag moet hebben voor haar man.

Lees de volgende 2 citaten over de rol van vrouwen:

"Mannen en vrouwen zijn in wezen gelijk, maar zijn geschapen voor verschillende rollen. Vrouwen zijn op geen enkele manier intellectueel of spiritueel minderwaardig aan mannen, maar ze zijn duidelijk gemaakt voor een ander doel. In de economie van kerk en gezin zegt de Bijbel dat vrouwen ondergeschikt moeten zijn aan het gezag van mannen. Maar de Schrift erkent ook dat vrouwen op een bepaalde manier echt verheven zijn boven mannen - omdat ze de levende, ademende openbaring zijn van de glorie van een ras dat naar Gods beeld is gemaakt." ~ John F. MacArthur Jr.¹

---

¹ John MacArthur, *Twelve Extraordinary Women: How God Shaped Women of the Bible and What He Wants to Do with You* (Nashville, Tenn.: Nelson Books, 2005), 8.

“Als een vrouw wordt tegengehouden, geminimaliseerd, neergehaald of gebagatelliseerd, dan loopt ze niet in de volheid die God voor haar als zijn beeldrager, als zijn ezerkrijger², bedoeld heeft. Als we onze gaven minimaliseren, onze stem verzwijgen en klein blijven in een misplaatste poging om te vormen naar een zwakke en cultureel geconditioneerde standaard van vrouwelijkheid, kunnen we onze broeders niet de partner geven die ze nodig hebben in Gods zending voor de wereld.” ~ Sarah Bessey³

MarcArthur en Bessey vertegenwoordigen twee verschillende kampen binnen het protestantisme. John MacArthur vertegenwoordigt de eerst kamp. Hij gelooft dat mannen en vrouwen verschillende, maar elkaar aanvullende rollen in de wereld vervullen. Sarah Bessey vertegenwoordigt de andere positie en gelooft dat mannen en vrouwen gelijk aan elkaar zijn in de rollen die ze mogen vervullen.

Vergelijk de citaten met de Bijbeltekst. Welke vragen heb jij over deze Bijbeltekst? Denk je dat deze vragen eenvoudig te beantwoorden zijn?

De discussie over genderrollen ligt erg gevoelig en spitst zich vaak toe op discussies over hoe de Bijbel moet worden geïnterpreteerd. Voor sommige protestanten ondergraaft deze discussie het principe van Sola Scriptura. De discussie kan leiden tot frustraties, boosheid en zelfs scheuringen in kerkgemeenschappen of families. Gebeurt het soms in jouw leven dat er discussies zijn over jouw principes van Oefening 3? Hoe ga jij daar mee om?

---

² Ezerkrijger is een term die wordt gebruikt om de kracht van vrouwen te benadrukken.

³ Sarah Bessey, *Jesus Feminist: An Invitation to Revisit the Bible's View of Women*, First Howard Books trade paperback edition. (New York: Howard Books, A Division of Simon & Schuster, Inc, 2013), 80.

5.2.5 OPDRACHT 5: HEDENDAAGSE ONTWIKKELINGEN - PINKSTERBEWEGING

De pinksterbeweging is een snelgroeiende beweging binnen het protestantisme. Vooral in Zuid-Amerika en Afrika heeft deze beweging een sterke groei doorgemaakt. De pinksterbeweging kan worden omschreven als een beweging van energie en kracht. Centraal staat de werking van de heilige Geest. Dit houdt in dat in de pinksterbeweging bovennatuurlijke ervaringen en gaven vaak worden benadrukt. Denk bijvoorbeeld aan gebedsgenezing en profeteren. De pinksterbeweging hecht veel waarde aan de ervaringen van mensen. Leven met de heilige Geest betekent dan het persoonlijk, vaak lichamelijk ervaren van de heilige Geest.

Een belangrijk begrip om over te bespreken is bovennatuurlijk. Het verwijst naar alles wat niet past in onze gemeenschappelijke perceptie van de natuurwetten. De aanwezigheid van het bovennatuurlijke is zeer belangrijk in de pinksterbeweging. Hieronder staat een zwart-wit foto van mensen die bidden voor goddelijke genezing voor een vrouw in een rolstoel. Niet alle protestanten geloven noodzakelijkerwijs in een God die op bovennatuurlijke wijze in de wereld werkt.

Figuur 5.8 Handoplegging
in de Church of God in
Lejunior Kentucky op 9
mei 1946
Bron: Wikimedia
Commons

Een andere veel beschreven bovennatuurlijke ervaring is profetie. Profetie betekent een boodschap van God doorgeven, die iets bijzonders zegt over de wereld, de richting van de kerk of levens van mensen. Binnen de pinksterbeweging is dit een gebruikelijke praktijk, maar in het brede protestantisme is hier veel onenigheid over. Vele protestanten geloven wel dat God kan spreken tot je hart, maar geloven niet in profetische boodschappen die aan sommige mensen gegeven zouden worden.

Waarom leidt het onderwerp profetie tot discussie? Beantwoord deze vraag met gebruikmaking van het Sola Scriptura principe uit opdracht 3.

A large, empty rounded rectangular box with a thin purple border, intended for the student's answer to the first question.

Wat is jouw mening over het concept bovennatuurlijk?

A large, empty rounded rectangular box with a thin purple border, intended for the student's answer to the second question.

5.3 WOORDENLIJST

Avondmaal

Het avondmaal is een ritueel dat door christenen in alle tradities wordt uitgevoerd. Het bestaat uit het samen eten van een stukje brood en het drinken van wat wijn tijdens een eredienst. Volgens de Bijbel gaf Jezus zijn volgelingen zelf de opdracht om deze handeling regelmatig uit te voeren om hem te gedenken. Brood en wijn staan hierbij voor het lichaam en bloed van Jezus, die zijn leven gaf voor de mensheid.

Bijbel

De Bijbel is voor christenen een heilig boek. Het bestaat uit twee delen: het Oude (eerste) en Nieuwe (tweede) Testament. De Bijbel vormt eigenlijk een collectie van boeken, geschreven door een veelheid van auteurs in verschillende historische periodes en in verschillende schrijfstijlen, zoals poëzie, vertellingen, visoenen en tal van andere genres. Voor protestanten bestaat de bijbel uit 66 boeken en ze beschouwen het traditioneel als het Woord van God.

Doop

De doop is een christelijk ritueel dat de reiniging van een persoon uitdrukt en zijn/haar opname in de kerk. In sommige kerken wordt bij een doop water op het hoofd gesprengd, meestal van een baby. In andere kerken wordt een (oudere) persoon volledig in water ondergedompeld.

Drie-eenheid

De Drie-eenheid is een centrale leerstelling binnen het christendom. Het betreft het geloof dat er één God is, die bestaat uit drie personen: de Vader, de Zoon en de heilige Geest.

Geloof

Geloof is een sterke overtuiging van het bestaan van iets of een persoon en/of vertrouwen hierin. In het protestantisme en het christendom in het algemeen is geloof primair gericht op Jezus en God.

Heilige Geest

De heilige Geest is in de christelijke leer een van de drie personen in de Drie-eenheid. Met Pinksteren wordt gevierd dat de heilige Geest over de kerk werd uitgestort.

Kerk

De kerk is in het protestantisme in de eerste plaats de gemeenschap van volgelingen van Christus. Een 'lokale' kerk is dan een groep van gelovigen die elkaar regelmatig ontmoeten als geloofsgemeenschap. De 'universele' of weredwijdde kerk is de gemeenschap van alle gelovigen op aarde. Ook de gebouwen die specifiek zijn gebouwd om als christenen bij elkaar te komen worden kerken genoemd.

Nieuwe Testament

Het Nieuwe Testament bestaat uit 27 boeken die geschreven zijn over en kort na het leven van Jezus.

Oude Testament

In de protestantse Bijbel bestaat het Oude Testament uit 39 boeken, allemaal geschreven vóór de tijd van Jezus in het Hebreeuws en het Aramees.

Predikant

Een predikant, dominee of voorganger is een persoon die een protestantse kerkgemeenschap leidt. In vele protestantse kerkgenootschappen moet iemand een zware opleiding volgen alvorens je dit ambt mag bekleden. In andere kerkgenootschappen legt men meer of enkel nadruk op iemands 'roeping' om dit ambt te bekleden.

Preek

Een preek is een toespraak door een predikant over een Bijbeltekst met als doel om mensen te leren over het christelijk geloof en leven.

Pinksterbeweging

De pinksterbeweging is een beweging binnen het protestantisme die de nadruk legt op het werk van de heilige Geest in de levens van mensen.

Redding

Het begrip 'redding' betekent dat je verlost wordt van iets gevaarlijk. In het protestantisme wordt het begrip redding gebruikt om de redding van de dood aan te geven. Wie gered wordt, hoeft de dood niet meer te vrezen en hoopt Jezus Christus in de opstanding te volgen.

Sola's

De Sola's zijn een aantal principes die duidelijk maken wat protestanten in de 16e eeuw, en vaak ook vandaag nog, belangrijk vinden in hun geloofsleven.

5.4 BIBLIOGRAFIE

Barry, John D. et al., red. 2016. "Complementarianism". In The Lexham Bible Dictionary, Bellingham, WA: Lexham Press.

Barry, John D. et al., red. 2016. "Egalitarianism". In The Lexham Bible Dictionary, Bellingham, WA: Lexham Press.

Johnson, Todd M., Gina Zurlo, en Albert Hickman. 2015. "Christianity 2015: Religious Diversity and Personal Contact". International Bulletin of Missionary Research 39 (1 januari 2015): 28–29.

Hassler, Mark A. en Douglas Mangum. 2016. "Old Testament". In The Lexham Bible Dictionary red. John D. Barry e.a., Bellingham, WA: Lexham Press.

"De 5 Sola's van de Reformatie." IsGeschiedenis. Laatst bewerkt 4 december, 2015. Geraadpleegd op 21 september, 2020. <https://isgeschiedenis.nl/nieuws/de-5-solas-van-de-reformatie>.

Klippenstein, Rachel en J. David Stark. 2016. "New Testament". In The Lexham Bible Dictionary red. John D. Barry e.a., Bellingham, WA: Lexham Press.

M'Clintock, John en James Strong. 1894. "Protestantism". In Cyclopædia of Biblical, Theological, and Ecclesiastical Literature. 691-693. New York: Harper & Brothers, Publishers.

Ward, J. W. 2016. "Pentecostal Theology", In New Dictionary of Theology: Historical and Systematic. red. Martin Davie et al. 660-664. London; Downers Grove, IL: InterVarsity Press; InterVarsity Press.

"Drie-Eenheid". Wikikids.nl. Geraadpleegd 18 oktober, 2020. <https://wikikids.nl/index.php?title=Drie-eeheid&oldid=528892>.

Jelle Creemers (1978) is hoofddocent aan de Evangelische Theologische Faculteit, Leuven (België). Hij zit de vakgroep Godsdienstwetenschappen en Missiologie voor en coördineert het Institute for the Study of Freedom of Religion or Belief (ISFORB). Zijn onderzoek richt zich op minderheidsreligies in België en hun relaties met de staat en de samenleving. Hij doceert godsdienstsociologie en oecumenica. Hij is lid van het Comité PEGO, de inrichtende instantie van het Protestants-Evangelische Godsdienstonderwijs in Vlaanderen.

Samuël Velinga (Rotterdam, 1996) is als wetenschappelijk medewerker verbonden aan de Evangelische Theologische Faculteit, Leuven (België) bij de vakgroep Godsdienstwetenschappen en Missiologie. Hij studeerde af aan de Universiteit Utrecht (Nederland) met een bachelor- en masterdiploma in Onderwijswetenschappen. Momenteel volgt hij een masteropleiding in Theologie en Religiewetenschappen aan de ETF Leuven.

EDUC8 Consortium

Dit boek werd gefinancierd door het Fonds voor interne veiligheid- Politie van de Europese Unie.